

Slovensko: vzor daňové reformy

03.března 2005 Petr Sokol

Pravicové politické síly v České republice hovoří o možnosti zavedení rovné daně. Ta by se u nás měla stát jádrem širší reformy celého daňového systému. Jak na to?

Na to existuje celá řada detailních názorů. Že však rovná daň může fungovat, dokazuje příklad změn v daňovém systému, které provedla od posledních parlamentních voleb Dzurindova vláda v zemi našich východních sousedů.

Slovenská reforma si stanovila podle vládních materiálů hned několik cílů. Vláda se chtěla zasadit o přesun daňového břemena z přímých daní na nepřímé daně, t.j. přesun od zdaňování výroby směrem k zdaňování spotřeby. Navíc usilovala také o zavedení nízkých daňových sazeb a eliminaci všech výjimek, osvobození od daně a speciálních režimů. Dalším cílem reformy se stalo zrušení progresivního zdaňování příjmů zavedením rovné daně. Vláda SR se také rozhodla odstranit deformující prvky daňové politiky jako nástroje pro dosažení nefiskálních cílů a odstranění dvojitého zdanění příjmů v maximální možné míře.

Rovná daň

V oblasti zdanění příjmů se slovenská daňová reforma zaměřila na zavedení rovné daně. V souladu s principem rovného zdanění právnických a fyzických osob byla od 1. ledna 2004 zavedena jedna sazba daně z příjmu ve výši 19 %. Tato sazba nahradila dosavadních 21 různých způsobů zdanění příjmů (mimořádně předcházející zákony znaly 443 druhů daňových příjmů), včetně pěti sazeb u daně z příjmu fyzických osob. Před tím měly tyto sazby hodnoty 10 %, 20 %, 28 %, 35 % a 38 %).

Radikální změna přinesla hned několik výhod. Zaprvé si zachovala progresivní povahu efektivních sazeb daně, kterou skutečně zaplatí jednotlivci s různou výškou příjmů. Všechny příjmy fyzických osob do výšky 1,6 násobku životního minima měsíčně (na Slovensku tzv. hranice chudoby), jsou osvobozeny od daně. Pro jednotlivce s příjmy pod tímto prahem tak daň zůstává fakticky nulovou.

Ten, kdo vydělává opravdu málo, nebude tedy platit vůbec žádnou daň. Prvních 80.832,- Sk (19,2-násobek životního minima, pokud to počítáme celoročně) se nezdaňuje a nad toto nezdanitelné minimum se na všechny příjmy bez ohledu na typ a výšku uplatní jedna jediná sazba daně. Příjem 100 tis. Sk převyšuje nezdanitelné minimum o 19.168,- Sk a pouze z něj odvede občan 19 % daň, tedy 3.642,- Sk. Celková daň je tak 3,64 %.

Žádný problém pro chudší občany

Nezdanitelné minimum se zdvojnásobilo, a to z 38.360,- Sk na 80.832,- Sk na daňového poplatníka. Důvodem bylo to, aby daňoví poplatníci s nejnižšími příjmy, kteří byli dosud zdaňováni deseti procentní sazbou daně z příjmu (do 38.760,- Sk žádná daň a dalších 90.000,- Sk 10 % daň), neplatili vyšší daň z příjmu. Na nepracující manželku vzrostlo nezdanitelné minimum, které si může daňový poplatník uplatnit, dokonce z 12.000,- Sk na dalších 80.832,- Sk

K prvnímu lednu 2004 byla snížena sazba daně z příjmu právnických osob z 25 % na 19 %. Nový daňový systém navíc sleduje systém jednorázového zdanění investic a kapitálových příjmů. Zdanění u nich probíhá v momentě, kdy jsou převáděny ze společnosti na jednotlivce. To mělo za následek zrušení daně z dividend. Kapitálový příjem bude nadále zdaněn jen jednou, a to při zdanění zisku společnosti.

Součástí slovenské daňové reformy se stalo také zrušení daně z převodu a přechodu nemovitostí,

darovací daně a dědické daně. Darovací daň a dědická daň byly obě zrušeny od 1. ledna 2004. Od té doby nejsou již dary považovány za daňově uznatelné výdaje. O rok později následovalo ještě zrušení daně z převodu a přechodu nemovitostí.

Po daňové reformě slovenská vláda provedla tzv. fiskální decentralizaci, která zahrnovala změny ve struktuře místních daní a týkala se hlavně daně z nemovitostí, silniční daně a místních poplatků. Decentralizace navíc posílila fiskální pravomoc obcí v oblasti místních daní.

Před reformou mělo Slovensko standardní sazbu DPH ve výši 20 % a sníženou sazbu ve výši 14 %. Součástí reformy se však stalo zrušení snížené sazby DPH a zavedení (od 1. ledna 2004) jednotné sazby daně pro všechny služby a zboží, a to ve výši 19 %.

Kritici slovenské reformy strašili občany, že reforma přinese obrovský propad příjmů státního rozpočtu. To se však nepotvrdilo a první výsledky reformy ukazují, že reforma v podobě, jak jí nastavila slovenská vláda, má pozitivní do7pady.

Česká republika bohužel na podobný řez do džungle nepřehledných daňových zákonů teprve čeká.

Příklad praktického fungování nového daňového systému na Slovensku

Hrubý měsíční příjem	Základ daně	Daňový poplatník				Daňový poplatník + nepracující manželka			
		do 31.12.2003		od 1.1.2004		do 31.12.2003		od 1.1.2004	
		daň v Sk	% zdanění	daň v Sk	% zdanění	daň v Sk	% zdanění	daň v Sk	% zdanění
6.080,-	5.326,-	210,-	3,45%	0,-	0%	110,-	1,8%	0,-	0%
14.118,-	12.367,-	1.090,-	7,72%	1.070,-	7,57%	890,-	6,3%	0,-	0%
20.000,-	17.520,-	2.110,-	10,55%	2.049,-	10,24%	1.910,-	9,55%	770,-	3,85%

Zdroj: internetová stránka slovenského ministerstva financí